

Štai kaip per sunkumus išmokstame nugalėti baimę

Julián Carrón

2020 m. kovo 01 d.

Brangus direktoriau,
paragintas jūsų kvietimo „pradėti naują – atidų, rimtą ir atsakingą – tarpinį, susidūrus su kritiška sanitarine padėtimi“ (*Corriere della Sera*, 2020 m. vasario 28 d.), drįstu pasiūlyti savo indėlį apmąstymams.

Dažnai gyvename tarsi burbule, kuris mus apsaugo nuo gyvenimo smūgių. Leidžiame sau gyventi išsiblaškę, apsimesdami, kad viską kontroliuojame. **Tačiau aplinkybės kartais sujaukia visus mūsų planus ir šiurkščiai pareikalauja, kad atsakytume**, kad rimtai pažvelgtume į savąjį „aš“, kad iškeltume sau klausimą apie savo tikrąją egzistencinę padėtį. Šiomis dienomis tikrovė krestelėjo mūsų daugiau ar mažiau ramią rutiną, prisidengdama Covid-19, nauju virusu, kuris sukėlė kritišką sanitarinę padėtį tarptautiniu mastu. Tačiau paradoksalu tai, kad būtent šie iššūkiai, kurių tikrovė mums nepagaili, gali tapti didžiausiais mūsų sąjungininkais, nes priverčia pažvelgti vis giliau į savo žmogišką prigimtį. Tokiose nenumatytose situacijose kaip ši esame pažadinami iš snaudulio, išplėšiami iš komforto zonos, kurioje buvome patogiai įsitaisę, ir atsiskleidžia brandos kelias, kurį kiekvienas asmeniškai ir visi kartu nuėjome, savimonė, kurią užauginome, gebėjimas ar negebėjimas tvarkytis su gyvenimu, kuris patikėtas į mūsų rankas. **Tai – tikras išbandymas visoms mūsų mažoms ir didelėms ideologijoms bei įsitikinimams (religiniams taip pat).** Netikrų garantijų lukštas ima trūkinėti. Kiekvienas be išimties kviečiamas užimti poziciją ir geriau suprasti, kas jis yra.

Būtent tokiomis progomis tampa aišku, kad „subjekto galia yra jo savimonės intensyvumas“ (Luigi Giussani), aiškus savęs ir to, dėl ko verta gyventi, suvokimas. **Nes priešas, su kuriuo turime kovoti, nėra tiesiog virusas, o baimė.** Baimė, kurią jaučiame visada, tačiau ji su trenksmu atsiskleidžia tada, kai tikrovė apnuogina mūsų egzistencinį silpnumą, visiškai mus užvaldydama ir versdama perdėtai reaguoti, užsisklepti, atsisakyti bet kokio kontakto su kitais, kad neužsikrėstume, prisipildyti atsargų, „jei prireiktų“, ir panašiai.

Šiomis dienomis matėme, kaip plito individualus ir kolektyvinis iracionalumas, ir kokios buvo siūlomos priemonės, kad būtų galima išeiti iš šios padėties kaip įmanoma greičiau. **Visi, stebėdami tai, kas vyksta mumyse ir aplink mus, gali įvardinti, kurie veiksmai gali padėti atsilaikyti šiose aplinkybėse ir nugalėti baimę, o kurie viską tik apsunkina.**

Tokia yra bet kokios krizės vertė, kaip mus moko Hannah Arendt: „Esame verčiami grįžti prie klausimų“, atsiskleidžia mūsų „aš“ ir jo prasmės poreikis. **Esama gilaus ryšio tarp mūsų santykio su tikrove ir mūsų žmogiškos savimonės:** „Koks nors individas, retai susidurdavęs su tikrove, nes, pavyzdžiui, jo gyvenime nebuvo daug vargo, turės labai menką savimonės jausmą, menkliau suvoks savo proto energiją ir sutelktumą“ (Luigi Giussani, „Religinis jausmas“, p. 139). Pats aštriausias dabar kylantis klausimas yra „kas nugalė baimę?“.

Turbūt pati elementariausia patirtis, kurios esame pasisėmę, tai buvimas vaiku. Kas nugalė vaiko baimę? Mamos esatis. Šis „metodas“ galioja visiems. Tai, kas išjudina ir palaiko kiekvieno iš mūsų gyvenimą, yra esatis, o ne mūsų strategijos, mūsų protingumas, mūsų drąsa. Tačiau paklauskime savęs: kokia esatis gali nugalėti giliai mumyse įsišaknijusią baimę? Ne bet kokia. Todėl Dievas tapo žmogumi, tapo istorine, kūniška esatimi. **Tik Dievas, ateinantis į istoriją kaip**

žmogus, gali nugalėti gilią baimę, kaip mums paliudijo (ir tebeliudija) jo mokinių gyvenimas.

„Tik šis Dievas išlaisvina mus iš pasaulio baimės ir mūsų egzistencijos tuštumo siaubo. Tiktai žvelgiant į Kristų džiaugimasis Dievu būna pilnatviškas ir tampa atpirktuoju džiaugsmu“ (Benediktas XVI, Homilija per šv. Mišias Regensburge, 2006 m. rugsėjo 12 d.). Tokie teiginiai yra įtikinami tik tada, kai čia ir dabar matome žmones, kurie paliudija Dievo pergalę, realią Jo esatį dabartyje, ir naują būdą išgyventi aplinkybes kupiniems vilties bei džiugesio, kurių paprastai nematome, ir tuo pat metu nesuvaldomo akstino veikti.

Labiau nei raminančių kalbų ar moralinių receptų mums reikia susitikimo su žmonėmis, kuriuose išvystume įkūnytą *tokios* pergalės patirtį, prasmę, proporcingą gyvenimo iššūkiams. **Paprastiau nebūna: tokiais momentais kaip šis, kai dominuoja išgąstis, tokie žmonės atsiranda taip retai, kad iškart pasimato.** Daugiau nieko nereikia. Neseniai vienas svarbus asmuo paklausė grupės jaunuolių: „Ar nebijote tapti suaugę, tapti dideli?“, ir vienas iš jų iškart atsakė: „Ne! Žvelgdamas į suaugusius, kurie būna su mumis, matydamas, kaip jie gyvena, ko turėčiau bijoti?“. Tik tuomet, kai esame užvaldyti pagrįstos vilties, galime išgyventi aplinkybes nuo jų nebėgdami, galime iš tiesų atverti protą, kad ryšys su pavojumi ir rizika išliktų racionalus ir ramus, ir kad pasinaudotume baimė (pačia paprasčiausia ir aiškiausia prasme) kaip darbo priemone. Antraip arba reaguosime konvulsiškai, arba į viską žvelgsime per savo racionalistinę spynos skylutę, kuri tikrai negali mūsų išlaisvinti iš baimės ir leisti gyvenimui prasidėti iš naujo. **Turbūt tada jokia kita užduotis nėra tokia svarbi, kaip pastebėti tas esatis, kuriose matosi reali pergalės prieš baimę patirtis.** Kartu su tokiais žmonėmis ten, kur juos atrasime, bus lengviau pradėti iš naujo, atsibusti iš košmaro, kuriame atsidūrėme, ir pamažu atkurti socialinį audinį, kuriame įtarumas ir baiminimasis prisilieisti prie kito nebus lemiamas žodis. Tuomet ir ekonomika atgaus kvapą.

Kokia proga gali tapti šis momentas, kurį išgyvename! Proga, kurios negalime praleisti.

„Comunione e Liberazione“
brolijos prezidentas